

«8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша
Философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған
Сариева Альбина Тельмановнаның

**«Қашықтықтан білім беру мәдениет концепті ретінде:
жаһандық және жергілікті өлшемдер»**

тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми
ПШІР

Сариева Альбина Тельмановнаның «Қашықтықтан білім беру мәдениет концепті ретінде: жаһандық және жергілікті өлшемдер» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі қазіргі білім беру жүйесіндегі трансформацияларды мәдениеттанулық парадигма аясында кешенді әрі терең талдауға арналған іргелі ғылыми еңбек болып табылады. Жұмыстың басты ғылыми жаңалығы – қашықтықтан білім беруді тек педагогикалық технология немесе ұйымдастырушылық формат ретінде емес, мәдени мағына өндіретін, символдық құрылымдар қалыптастыратын және әлеуметтік қатынастарды қайта конфигурациялайтын күрделі мәдени феномен ретінде тұжырымдауында.

Зерттеу өзектілігі ХХІ ғасырдағы білім беру жүйесінің түбегейлі өзгерістерімен тікелей байланысты. Әсіресе COVID-19 пандемиясы кезеңінде қашықтықтан білім беру жаһандық деңгейде негізгі білім беру режиміне айналып, білім беру тәжірибесінің мазмұндық, институционалдық және мәдени негіздерін қайта қарастыру қажеттігін айқындады. Диссертант осы үдерістерді тек технологиялық бейімделу ретінде емес, мәдени трансформация ретінде түсіндіру арқылы зерттеудің теориялық аясын кеңейтеді.

Диссертацияның маңызды артықшылықтарының бірі – қазіргі ғылыми әдебиеттегі айқын байқалатын зерттеу олқылығын толтыруында. Көптеген халықаралық зерттеулер қашықтықтан білім беруді технологиялық тиімділік немесе педагогикалық нәтижелілік тұрғысынан қарастырса, диссертант бұл құбылысты мәдениеттанулық тұрғыдан талдап, оны мәдени мәтін, символдық жүйе және әлеуметтік тәжірибе ретінде қарастыруды ұсынады. Осы арқылы білім беру кеңістігіндегі мағына өндіру, коммуникация және билік қатынастарының жаңа формалары ғылыми тұрғыдан негізделеді.

Зерттеудің теориялық-әдіснамалық базасы пәнаралық сипатымен ерекшеленеді. Диссертант желі қоғамы тұжырымдамасын, мәдени капитал теориясын, коммуникативтік әрекет теориясы және білім берудің цифрлануы мен платформалануы туралы заманауи ғылыми бағыттарды үйлестіре отырып, қашықтықтан білім берудің мәдени табиғатын кешенді түрде ашады. Бұл синтез зерттеудің теориялық тереңдігін айтарлықтай арттырып, оны халықаралық ғылыми дискурс деңгейіне көтереді.

Диссертацияда ұсынылған ғылыми нәтижелердің бірі – цифрлық теңсіздіктің мәдени өлшемдерін анықтауы. Диссертант цифрлық теңсіздікті тек интернетке қолжетімділік мәселесі ретінде емес, әлеуметтік капитал, мәдени тәжірибе, тілдік орта және институционалдық жағдайлармен тығыз байланысты көпқабатты құбылыс ретінде негіздейді. Бұл тәсіл Қазақстан жағдайындағы ауылдық және қалалық білім алушылар арасындағы айырмашылықтарды жаңа қырынан түсіндіруге мүмкіндік береді және білім беру теңсіздігін мәдени талдау деңгейіне шығарады.

Зерттеуде көптілді және көпмәдениетті қоғам контекстіндегі қашықтықтан оқытудың ерекшеліктері де терең талданған. Альбина Тельмановна тіл саясаты, мәдени нормалар және өңірлік ерекшеліктердің білім беру платформаларын қабылдау, игеру және қолдану процестеріне ықпалын анықтай отырып, жаһандық және жергілікті факторлардың өзара байланысын көрсетеді. Бұл өз кезегінде глокализация жағдайындағы білім беру жүйесінің дамуын түсіндіруге мүмкіндік беретін жаңа теориялық модельдер қалыптастыруға негіз болады.

Эмпирикалық бөлім зерттеудің ғылыми құндылығын айқындай түседі. Сандық және сапалық әдістердің үйлесімді қолданылуы, алынған деректердің жүйелі талдануы және нәтижелердің дәлелді интерпретациясы жұмыстың жоғары деңгейдегі ғылыми сенімділігін қамтамасыз етеді. Диссертанттың жүргізген зерттеуі қашықтықтан білім беру тәжірибесінің нақты әлеуметтік-мәдени контексттерде қалай іске асатынын көрсетуімен құнды.

Диссертация құрылымы ғылыми талаптарға толық сәйкес келеді: әдеби шолу бөлімі кең ауқымды халықаралық зерттеулерге негізделген, әдіснамалық бөлім нақты әрі дәлелді, нәтижелер жүйелі түрде ұсынылған. Сонымен қатар, жұмысты жетілдіру мақсатында терминологиялық бірізділікті сақтау, дәйексөз беру стандарттарын толық сәйкестендіру және кестелер мен визуалды материалдарды рәсімдеуді біріздендіру ұсынылады.

Жалпы алғанда, Сариева Альбина Тельмановнаның диссертациялық зерттеуі өзінің ғылыми жаңалығымен, теориялық тереңдігімен, әдіснамалық негізділігімен және практикалық маңыздылығымен ерекшеленеді. Жұмыс қазіргі білім беру жүйесіндегі мәдени трансформацияларды түсінуге елеулі үлес қосады және мәдениеттану ғылымының дамуына маңызды ғылыми нәтижелер ұсынады.

Осыған байланысты, Сариева Альбина Тельмановна «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алуға толық лайық деп есептеймін.

**Ғылыми жетекші,
ф.ғ.д., профессор**

Қазақстан Республикасының Ғылым және инновациялар
министрлігінің Қазақ ұлттық университеті-коммерциялық
акционерлік қоғамы «АЛ-ФАРАБИ» АҚШ-ының
Қазақстан Республикасындағы Ғылыми кадрларды
дайындау және аттестаттау басқармасының басшысы
А. Жолдубаева
ЗАВЕРЯЮ
научный руководитель подготовки и аттестации
научных кадров КазНУ им. аль-Фараби
«13» _____ 2026 ж./г.